

โดย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

หนึ่งในเครื่องมือสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกคือ “คาร์บอนเครดิต” (carbon credit) ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนการลดคาร์บอนของภาคธุรกิจ ตอบโจทย์เทรนด์ ESG ที่กำลังมาแรงในปัจจุบันทั่วโลก ทั้งนี้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกตลาดทุนเพื่อรองรับการซื้อขาย carbon credit อย่างเป็นระบบ ถือเป็นหัวใจสำคัญในการเดินทางสู่เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (carbon neutrality) และ Net Zero Emission สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้แสดงจุดยืนในการผลักดันให้ “carbon credit” เป็นสินค้าอ้างอิงในตลาดอนุพันธ์ไทย นับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่จะช่วยขยายศักยภาพของตลาดทุนไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล พร้อมส่งเสริมบทบาทของประเทศในเวทีเศรษฐกิจสีเขียวระดับภูมิภาค

ทำความเข้าใจ carbon credit

carbon credit คือ สิทธิในปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่สามารถลดหรือกักเก็บไว้ได้ ผ่านโครงการต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผู้ประกอบการที่ต้องการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สามารถซื้อเครดิตเหล่านี้จากโครงการที่มีศักยภาพในการดูดซับหรือลดปริมาณก๊าซ เช่น โครงการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานหมุนเวียนจากธรรมชาติ โครงการปลูกป่าปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียว โครงการสร้างระบบกักเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โครงการสร้างระบบกักเก็บก๊าซมีเทน เป็นต้น เพื่อนำไปชดเชยกับปริมาณคาร์บอนที่ใช้ ทั้งนี้ กลไกดังกล่าวไม่เพียงแต่สร้างแรงจูงใจให้เกิดการลดภาวะโลกร้อน แต่ยังเปิดโอกาสใหม่ทางธุรกิจในหลายประเทศอีกด้วย

วิวัฒนาการของตลาด carbon credit ไทย

แม้ว่าประเทศไทยจะเริ่มต้นพัฒนาตลาด carbon credit มาระยะหนึ่งแล้ว แต่ที่ผ่านมาการเข้าสู่กระบวนการนี้ยังคงเป็นภาคสมัครใจต่างจากต่างประเทศที่มีกลไกภาคบังคับ และตลาด carbon credit ไทยยังเผชิญข้อจำกัดหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านทรัพยากรและงบประมาณ ความรู้ความเข้าใจ และการเข้าถึงตลาด ซึ่งหากประเทศไทยสามารถจัดข้อจำกัดเหล่านี้ได้จะเป็นกุญแจสำคัญในการส่งเสริมการเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนของตลาด carbon credit ในอนาคต

ดังนั้น การนำ carbon credit เข้ามาอยู่ในตลาดอนุพันธ์ของไทยจะช่วยเป็นฟันเฟืองสำคัญและสร้างมาตรฐานในเรื่องสินค้าและตัวแปรอ้างอิง และข้อกำหนดต่าง ๆ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนทั้งรายใหญ่และรายย่อย รวมทั้งสามารถใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงจากราคา carbon credit ได้ไม่ต่างจากสินค้าเกษตร น้ำมัน หรือทองคำ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

บทบาทเชิงรุกในการสนับสนุนให้ตลาดทุนเป็นกลไกสำคัญสู่ความยั่งยืน

ล่าสุด ก.ล.ต. ประกาศจุดยืนพร้อมสนับสนุนการกำหนดสินค้าและตัวแปรอ้างอิงเพิ่มเติมภายใต้พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 เตรียมออกหลักเกณฑ์รองรับการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับสินค้าและตัวแปร

อ้างอิงรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะ “carbon credit” จากเดิมที่สามารถใช้เป็นเพียงตัวแปรอ้างอิงในการชำระราคาส่วนต่าง (cash settlement) เท่านั้น ขยายไปสู่สถานะ “สินค้าอ้างอิง” ที่สามารถส่งมอบจริงได้ผ่านศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ตามแนวคิดเดียวกับตลาดอนุพันธ์ชั้นนำในต่างประเทศ

แนวทางดังกล่าวจะช่วยสร้างมาตรฐานใหม่ให้กับตลาด carbon credit ไทย และสร้างประโยชน์แก่หลายภาคส่วน เช่น สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ โดยเฉพาะบริษัทจดทะเบียนจะสามารถวางแผนจัดหาบริหารต้นทุน carbon footprint ได้อย่างแม่นยำมากขึ้น ขณะที่ผู้ลงทุนก็มีช่องทางเข้าถึงผลิตภัณฑ์การลงทุนทางเลือกที่ตอบโจทย์เทรนด์ ESG เพิ่มขึ้น สร้างผลตอบแทนควบคู่ผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อมและสนับสนุนกิจกรรมลดโลกร้อนผ่านตลาดทุนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ก.ล.ต. ยังสนับสนุนให้ตลาดทุนเป็นกลไกสำคัญสู่ความยั่งยืน ทั้งการอยู่ระหว่างปรับหลักเกณฑ์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลสามารถให้บริการสัญญาที่อ้างอิงสินทรัพย์ดิจิทัลได้และทบทวนใบอนุญาตและการกำกับดูแลศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและสำนักหักบัญชีสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้เหมาะสมกับสินค้าอ้างอิงประเภทใหม่ ๆ รวมถึงมีแนวทางตามแผนยุทธศาสตร์ ก.ล.ต. ปี 2569 ในการเตรียมจัดทำเกณฑ์รองรับผลิตภัณฑ์การระดมทุนเพื่อการเปลี่ยนผ่านในส่วนของตราสารหนี้ ซึ่งทั้งหมดเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียวและเป็นการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนหันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อมผ่านกลไกตลาดทุนที่โปร่งใสและทันต่อกระแสโลก โดยเมื่อทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนอย่างจริงจัง ก.ล.ต. เชื่อว่าประเทศไทยจะสามารถเดินหน้าสู่เป้าหมาย Net Zero ได้อย่างมั่นใจ บนพื้นฐานเศรษฐกิจที่เติบโตควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
